

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2023. gada 26. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopēja pievienotās vērtības nodokļa (PVN) sistēma – Direktīva 2006/112/EK – 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts – Pakalpojumu sniegšana par atlīdzību – Jēdziens – Sabiedrisko radio un televīzijas organizāciju darbības, ko finansē no obligātas nodevas, kuru maksā to radio un televīzijas uztvērēju īpašnieki, kas atrodas virszemes apraides zonā – 378. panta 1. punkts un X pielikuma A daļas 2. punkts – Akts par Austrijas Republikas pievienošanu – Atkāpe – Piemērošanas joma

Lietā C-249/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgerichtshof* (Administratīvā tiesa, Austrija) iesniegusi ar 2022. gada 16. marta lēmumu un kas Tiesā registrēts 2022. gada 11. aprīlī, tiesvedībā

BM

pret

Gebühren Info Service GmbH (GIS),

piedaloties:

Bundesministerium für Finanzen,

Österreichischer Rundfunk,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši F. Biltšens [*F. Biltgen*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un D. Gracijs [*D. Gratsias*] (referents),

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: M. Sekežiņska [*M. Siekierzyńska*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2023. gada 15. februāra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – vācu.

nemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- BM vārdā – *F. List, Rechtsanwältin*, un *W. List, Rechtsanwalt*,
- *Gebühren Info Service GmbH (GIS)* vārdā – *S. Lenzhofer, Rechtsanwalt*,
- *Österreichischer Rundfunk* vārdā – *T. Wenger* un *H. Wollmann, Rechtsanwälte*,
- Austrijas valdības vārdā – *A. Posch, F. Koppensteiner* un *B. Kuder*, pārstāvji,
- Dānijas valdības vārdā – *J. F. Kronborg* un *V. Pasternak Jørgensen*, pārstāves,
- Francijas valdības vārdā – *R. Bénard*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *J. Jokubauskaitė* un *B. Martenczuk*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2023. gada 25. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “PVN direktīva”) 2. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 378. panta 1. punktu, skatot tos kopsakarā ar Akta par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV 1994, C 241, 21. lpp., un OV 1995, L 1, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Pievienošanās akts”), 151. panta 1. punktu un XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunkta pirmās daļas otro ievilkumu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp BM un *Gebühren Info Service GmbH (GIS)* par pirmās minētās pieteikumu *GIS* atmaksāt pievienotās vērtības nodokli (PVN) par programmu abonentmaksu, kas samaksāta par laikposmu no 2013. gada 1. oktobra līdz 2018. gada 31. oktobrim.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Pievienošanās akts

- 3 Pievienošanās akta 151. panta 1. punktā ir noteikts:

“Tiesību aktus, kas uzskaitīti šā Akta XV pielikumā, piemēro jaunajām dalībvalstīm, kā minētajā pielikumā noteikts.”

- 4 Pievienošanās akta XV pielikumā ir IX daļa ar nosaukumu “Nodokļi”, kuras 2. punkts ir formulēts šādi:

“377 L 0388: Padomes Sestā direktīva (77/388/EEK) (1977. gada 17. maijs) par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV [1977, L 145], 1. lpp.), kas pēdējo reizi grozīta ar:

– 394 L 0005: Padomes 1994. gada 14. februāra Direktīvu 94/5/EK (OV [1994, L 60], 16. lpp.).

Austrija

[..]

- h) Piemērojot 28. panta 3. punkta a) apakšpunktu, Austrijas Republika var uzlikt nodokli:

[..]

– E pielikuma 7. punktā uzskaitītajām darbībām.

[..]”

PVN direktīva

- 5 Direktīva 77/388 (turpmāk tekstā – “Sestā direktīva”) tika atcelta atbilstoši PVN direktīvas 411. panta 1. punktam. Kā noteikts šī panta 2. punktā, atsauces uz Sesto direktīvu uzskata par atsaucēm uz PVN direktīvu un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu šīs direktīvas XII pielikumā.

- 6 Minētās direktīvas 1. panta 1. punktā ir noteikts:

“Ar šo direktīvu izveido kopējo [PVN] sistēmu.”

- 7 Atbilstoši PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktam PVN uzliek pakalpojumu sniegšanai, ko par atlīdzību kādā dalībvalsts teritorijā veic nodokļa maksātājs, kas rikojas kā tāds.

- 8 Saskaņā ar atbilstības tabulu PVN direktīvas XII pielikumā šīs direktīvas 132. panta 1. punkta q) apakšpunkts atbilst Sestās direktīvas 13. panta A daļas 1. punkta q) apakšpunktam. Tajā noteikts, ka dalībvalstis atbrīvo no nodokļa “[sabiedrisko] radio un televīzijas organizāciju darbību, kas nav komerciāla rakstura [, izņemot komerciālas radio un televīzijas organizācijas]”.

- 9 Minētās direktīvas 370. pantā, kas atbilst Sestās direktīvas 28. panta 3. punkta a) apakšpunktam, ir noteikts:

“Dalībvalstis, kuras 1978. gada 1. janvārī uzlika nodokli X pielikuma A daļā minēt[ajiem] darījumiem, drīkst turpināt uzlikt šiem darījumiem nodokli.”

- 10 Šīs pašas direktīvas 378. panta 1. punktā, kas atbilst Pievienošanās akta XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunkta pirmās daļas otrajam ievilkumam, ir paredzēts:

“Austrija var turpināt uzlikt nodokli X pielikuma A daļas 2. punktā paredzētajiem darījumiem.”

- 11 PVN direktīvas X pielikuma A daļas 2. punktā ir minēta “valsts [sabiedrisko] radio un televīzijas organizāciju darbība, izņemot komerciālas radio un televīzijas organizācijas”. Šīs darbības iepriekš bija minētas Sestās direktīvas E pielikuma 7. punktā.

Austrijas tiesības

RGG

- 12 Atbilstoši *Bundesgesetz betreffend die Einhebung von Rundfunkgebühren* (Federālais likums par apraides nodevu; *BGBL. I, 159/1999*), redakcijā, kas piemērojama strīdam pamatlietā (turpmāk tekstā – “*RGG*”), 2. panta 1. punktam ikvienai personai, kas izmanto radiouztverēju ēku iekšpusē, ir jāmaksā *RGG* 3. pantā paredzētā maksa (turpmāk tekstā – “apraides nodeva”). Tas, ka [ēkā] ir darbotiespējīgs radiouztverējs, pielīdzināms šādas iekārtas izmantošanai.
- 13 *RGG* 4. panta 1. punktā ir paredzēts, ka apraides nodevas un visu citu ar to saistīto nodokļu un atlīdzības iekasēšana ir jāveic *GIS*, kam arī ir kompetence lemt par pieteikumiem piešķirt atbrīvojumu šajā jomā.

ORF-G

- 14 Ar *Bundesgesetz über den Österreichischen Rundfunk* (Federālais likums par Austrijas radio; *BGBL. 379/1984*), redakcijā, kas piemērojama strīdā pamatlietā (*BGBL. I, 55/2014*) (turpmāk tekstā – “*ORF-G*”), 1. panta 1. punktu tika izveidots publisko tiesību nodibinājums ar nosaukumu *Österreichischer Rundfunk (ORF)*.
- 15 *ORF-G* 31. panta “Programmu abonentmaksa” 1., 10. un 17. punktā ir noteikts:

“(1) Ikvienam ir tiesības uztvert [*ORF*] radio vai televīzijas raidījumus pret atlīdzību par nepārtrauktu programmu abonentmaksu (radio nodeva, televīzijas nodeva). Programmu abonentmaksas apmēru nosaka Fonda padome pēc ģenerāldirektora pieprasījuma. [..]

[..]

(10) Programmu abonentmaksa ir jāmaksā neatkarīgi no raidījumu biežuma un kvalitātes vai to uztveršanas, ar nosacījumu, ka lietotāja uztveršanas vieta (*RGG* 2. panta 1. punkts) atrodas teritorijā, kuru aptver [*ORF*] programmu virszemes apraide (analogā vai *DVB-T*) [..]. Pienākuma maksāt programmu abonentmaksu sākumu un beigas, kā arī atbrīvojumu no šī pienākuma reglamentē federālo tiesību aktu normas, kas piemērojamas apraides nodevām.

[..]

(17) Programmu abonentmaksa ir jāiekasē vienlaikus ar apraides nodevu un tādā pašā veidā kā šī nodeva; neviens cits norēķinu veids nedzēš parādu.”

UStG

- 16 *Bundesgesetz über die Besteuerung der Umsätze* (Federālais Apgrozījuma nodokļa likums; *BGBL.* 663/1994), redakcijā, kas piemērojama pamatlīdētā (turpmāk tekstā – “*UStG 1994*”), 1. panta 1. punktā ir noteikts:

“Apgrozījuma nodokli uzliek šādiem darījumiem:

1. piegādēm un citiem pakalpojumiem, ko par atlīdzību valsts teritorijā sniedz uzņēmējs savā uzņēmējdarbībā. No aplikšanas ar nodokli neatbrīvo tas, ka darījums ir veikts, pamatojoties uz tiesību vai administratīvajiem aktiem, vai ka darījums tiek uzskatīts par veiktu atbilstoši kādai tiesību normai;

[..].”

- 17 *UStG 1994* 10. pantā “Nodokļa likme” ir noteikts:

“(1) Nodokļa likme ir 20 % no nodokļa bāzes visiem ar nodokli apliekamajiem darījumiem (4. un 5. pants).

(2) Nodokļa likme ir samazināta līdz 10 % attiecībā uz

[..]

5. apraides uzņēmumu pakalpojumiem, ja par tiem tiek iekasēta radio un televīzijas abonentmaksā, kā arī citiem kabeļtelevīzijas uzņēmumu pakalpojumiem, ciktāl tie vienlaicīgi, pilnīgi un bez izmaiņām pārraida valsts un ārvalstu radio un televīzijas raidījumus, kuri tiek padarīti pieejami sabiedrībai, izmantojot kanālus, par atlīdzību, kas ir jāmaksā nepārtraukti;

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 18 BM ir reģistrēta *GIS* kā apraides pakalpojumu izmantotāja teritorijā, ko aptver *ORF* programmu virszemes ciparu apraide, kuru var uztvert ar iekštelu antenu.
- 19 2018. gada 23. oktobrī BM lūdza *GIS* ar lēmumu konstatēt tās tiesības uz kopējās summas 100,57 EUR atmaksu, kas atbilst PVN, kurš samaksāts par programmu abonentmaksu, kas tai saskaņā ar *ORF-G* 31. panta 1. punktu bija jāsamaksā laikposmā no 2013. gada 1. oktobra līdz 2018. gada 31. oktobrim. Pieteikuma pamatojumam BM būtībā apgalvoja, ka PVN uzlikšana programmu abonentmaksai esot pretrunā PVN direktīvai, skatot to 2016. gada 22. jūnija sprieduma *Český rozhlas* (C-11/15, EU:C:2016:470) gaismā.
- 20 *GIS* pieņēma lēmumu, ar kuru noraidīja BM pieteikumu. BM par šo cēla prasību lēmumu *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa; Austrija); prasība tika noraidīta. BM par *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) spriedumu iesniedza revīzijas sūdzību iesniedzējtiesā.

- 21 Iesniedzējtiesa norāda, ka gan apraides nodevas, gan programmu abonentmaksas iekasēšana ir jāveic *GIS*. Tomēr pirmo minēto maksā ikviens lietotājs, kurš izmanto vai kuram ir funkcionējoša radiouztvērēja iekārta, piemēram, televizors vai radioaparāts, neatkarīgi no uztveršanas vietas, bet otrā minētā maksa, kas vienīgā ir apliekama ar PVN, ir jāmaksā tikai tad, ja uztveršanas vieta atrodas teritorijā, kuru aptver *ORF* programmu virszemes apraide.
- 22 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka 2008. gada 4. septembra spriedumā tā ir nospriedusi, ka programmu abonentmaksa ir jāmaksā tikai tad, ja attiecīgās personas rīcībā ir aprīkojums, kas ļauj faktiski uztvert *ORF* programmas. 2011. gadā pēc šī sprieduma *ORF-G* 31. panta 10. punkts tika grozīts, pievienojot formulējumu “ar nosacījumu, ka lietotāja uztveršanas vieta (*RGG* 2. panta 1. punkts) atrodas teritorijā, kuru aptver [*ORF*] programmu virszemes apraide (analogā vai *DVB-T*)”. No šo grozījumu pamatojuma izklāsta izrietot, ka konkrēta tehniskā aprīkojuma, kas ļauj uztvert *ORF* programmas, attiecīgajā gadījumā – pēc nelielas pielāgošanas, kā, piemēram, ciparu televīzijas raidījumu uztveršanas moduļa iegāde, turējumam esot noteicoša nozīme attiecībā uz pienākumu samaksāt programmu abonentmaksu. Savukārt, ja *ORF* programmu uztveršanu varot īstenot tikai ar sarežģītu vai dārgu pasākumu palīdzību, neesot nekāda pienākuma maksāt šo maksu. Tādējādi esot iespējams, ka lietotājam ir pienākums maksāt tikai apraides nodevu, ja tā rīcībā ir televizors vai radioaparāts, kas neatrodas *ORF* programmu virszemes uztveršanas zonā.
- 23 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šīs lietas apstākļi atšķiras no apstākļiem lietā, kurā tika pasludināts 2016. gada 22. jūnija spriedums *Český rozhlas* (C-11/15, EU:C:2016:470). Pirmkārt, Austrijas tiesībās atbilstoši likumiskajai fikcijai starp lietotāju un *ORF* pastāvot civiltiesiskas attiecības.
- 24 Otrkārt, *ORF* programmas esot šifrētas, un to uztveršanai esot vajadzīgs ciparu televīzijas standartiem atbilstošs uztveršanas modulis (*DVB-T*, *DVB-S* vai *DVB-C*) vai līguma noslēgšana ar kabeļtelevīzijas operatoru, kas savā paketē piedāvā *ORF* programmas. Tādējādi varot uzskatīt, ka, iegādājoties šādu aprīkojumu vai noslēdzot šādu līgumu, lietotājs pauž savu nodomu izmantot savas tiesības uztvert *ORF* programmas, kas starp viņu un *ORF* rada tiesiskas attiecības. Pēc analogijas – balstoties uz 2002. gada 21. marta spriedumu *Kennemer Golf* (C-174/00, EU:C:2002:200), iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā ziņā nav nozīmes tam, cik bieži lietotājs faktiski skatās vai klausās *ORF* programmas.
- 25 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka Austrijas nodokļu tiesībās jau pirms Austrijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai bija paredzēts iekasēt PVN ar samazinātu likmi par apraides uzņēmumu sniegtajiem pakalpojumiem, ja par tiem tiek iekasētas radio un televīzijas nodevas. Iesniedzējtiesa uzskata, ka no dokumentiem, kas attiecas uz sarunām par Austrijas Republikas pievienošanās Savienībai, izriet, ka Austrijas Republikai saskaņā ar Pievienošanās akta XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunktu piešķirtās atkāpes mērķis bija atļaut Austrijas Republikai saglabāt šo nodokli pēc tās pievienošanās Savienībai.
- 26 Šādos apstākļos *Verwaltungsgerichtshof* (Administratīvā tiesa, Austrija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai tāda maksa kā Austrijas *ORF* programmu abonentmaksa, ko nosaka pati sabiedriskā raidorganizācija, lai finansētu savu darbību, ņemot vērā primāro tiesību normu [Pievienošanās akta] 151. panta 1. punktā, skatot to kopsakarā ar XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunkta pirmās daļas otro ievilkumu, ir uzskatāma par atlīdzību [PVN direktīvas] 2. panta, skatot to kopsakarā ar 378. panta 1. punktu, izpratnē?

- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai tajā minētā *ORF* programmu abonentmaksā arī ir uzskatāma par atlīdzību par pakalpojumu [PVN direktīvas] izpratnē, ciktāl tā ir jāmaksā personām, kuras, lai gan ēkā izmanto uztvērējiem, kas atrodas *ORF* virszemes televīzijas apraides teritorijā, tomēr šīs *ORF* programmas nevar uztvert, jo nav vajadzīgā uztveršanas moduļa?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 27 Iesākumā jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu iedibinātajā sadarbības procedūrā starp valstu tiesām un Tiesu tai ir jāsniedz valsts tiesai lietderīga atbilde, kas ļautu izlemt tās izskatīšanā esošo lietu. No šādas perspektīvas Tiesai attiecīgā gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi (spriedums, 2023. gada 14. septembris, *Volkswagen Group Italia un Volkswagen Aktiengesellschaft*, C-27/22, EU:C:2023:663, 79. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 28 Šajā gadījumā pamatlietas pamatā ir *GIS* adresēts pieteikums atmaksāt PVN par *ORF* programmu abonentmaksu, kas, kā apgalvots, esot samaksāta, pārkāpjot Savienības tiesības un, konkrētāk, PVN direktīvas noteikumus. Turklāt no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka, lai gan uzdoto jautājumu formulējumā iesniedzējtiesa koncentrējas konkrēti uz “pakalpojumu sniegšanas par atlīdzību” jēdzienu, kas ir skaidri paredzēts tikai PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā un nav paredzēts tās 378. panta 1. punktā, šī tiesa galu galā vēlas saņemt vispārīgāku Tiesas atbildi par šādi samaksātā PVN saderību ar šīs direktīvas normām, it īpaši ņemot vērā 378. panta 1. punktā paredzēto atkāpi, kas ļauj Austrijas Republikai turpināt aplikēt ar nodokli noteiktus darījumus.
- 29 Šādos apstākļos jāuzskata, ka ar šiem jautājumiem, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 378. panta 1. punkts, skatot tos kopsakarā ar Pievienošanās akta 151. panta 1. punktu un XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunkta pirmās daļas otro ievilkumu, ir jāinterpretē tādējādi – tie nepieļauj, ka Austrijas Republika uzliek PVN sabiedriskās apraides darbībai, kas tiek finansēta no likumā noteiktas obligātas nodevas, kuru maksā ikviens persona, kas izmanto radiouztvērēja iekārtu ēkā, kura atrodas teritorijā, ko aptver attiecīgās sabiedriskās raidorganizācijas virszemes apraide.
- 30 Vispirms jāatgādina, ka PVN direktīvā ir noteikta kopēja PVN sistēma, kas it īpaši balstīta uz aplikamu darījumu vienotu definīciju (spriedums, 2018. gada 13. jūnijs, *Gmina Wrocław*, C-665/16, EU:C:2018:431, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 31 Tādējādi atbilstoši PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktam, kas ietverts šīs direktīvas I sadaļā “Priekšmets un darbības joma”, PVN uzliek pakalpojumu sniegšanai, kuru par atlīdzību kādā dalībvalsts teritorijā veic nodokļa maksātājs, kas rīkojas kā tāds.
- 32 Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar nodokli aplikamo darbību priekšnoteikums ir tāds, ka starp pusēm notiek darījums, kuram tiek noteikta cena vai samaksa. Tādējādi, ja pakalpojumu sniedzēja darbība ir tikai pakalpojumu sniegšana bez tiešas atlīdzības, nodokļa bāzes nav un par šiem pakalpojumiem tāpat nav jāmaksā PVN (spriedums, 2016. gada 22. jūnijs, *Český rozhlas*, C-11/15, EU:C:2016:470, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 No tā izriet, ka pakalpojumu sniegšana tiek veikta “par atlīdzību” PVN direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē un tādējādi ir aplikama ar nodokļiem vienīgi tad, ja starp pakalpojumu sniedzēju un saņēmēju pastāv tiesiskas attiecības, kurās ir savstarpējs izpildījums, un

pakalpojumu sniedzēja saņemtā samaksa ir faktiskā atlīdzība par pakalpojuma saņēmējam sniegto pakalpojumu. Šajā kontekstā Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, ka jēdziens “pakalpojumu sniegšana par atlīdzību” 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē paredz, ka pastāv tieša saikne starp sniegto pakalpojumu un saņemto samaksu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 22. jūnijs, *Český rozhlas*, C-11/15, EU:C:2016:470, 21. un 22. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 34 Ja darbība ir kvalificēta kā darījums, kas veikts “par atlīdzību” šīs tiesību normas izpratnē, tā šajā ziņā ietilpst PVN direktīvas piemērošanas jomā. Savukārt darbība, kas šādi nav kvalificēta, šīs direktīvas piemērošanas jomā neietilpst (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 22. jūnijs, *Český rozhlas*, C-11/15, EU:C:2016:470, 34. un 36. punkts).
- 35 Lai gan PVN direktīvas 132. panta 1. punkta q) apakšpunktā savukārt ir paredzēts atbrīvojums “[sabiedrisko] radio un televīzijas organizāciju darbībai, kas nav komerciāla rakstura [izņemot komerciālas radio un televīzijas organizācijas]”, šī tiesību norma tomēr ir piemērojama tikai ar nosacījumu, ka šīm darbībām “tiek piemērots PVN” šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē, un tā nevar tikt interpretēta tādējādi, ka tiktu paplašināta minētās direktīvas piemērošanas joma, kā tā definēta 2. pantā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 22. jūnijs, *Český rozhlas*, C-11/15, EU:C:2016:470, 32. punkts).
- 36 Tomēr PVN direktīvas 378. panta 1. punkts, kas atspoguļo Pievienošanās akta XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunkta pirmās daļas otro ievilkumu, ļauj Austrijas Republikai atkāpties no šīm tiesību normām, dodot šai dalībvalstij iespēju turpināt aplikēt ar nodokli šīs direktīvas X pielikuma A daļas 2. punktā minētos darījumus, kas attiecas uz sabiedrisko raidorganizāciju darbībām, izņemot komerciālas radio un televīzijas organizācijas.
- 37 Kā Tiesa jau ir nospriedusi, šīs atkāpes sistēmas saglabāšana atspoguļo to, ka valstu tiesību aktu PVN jomā saskaņošana notiek progresīvi un vēl ir daļēja. Paredzētā saskaņošana vēl nav īstenota, jo atkāpes noteikumi, piemēram, PVN direktīvas 378. pants, ļauj dalībvalstīm saglabāt spēkā dažas valsts tiesību aktu normas, kas bez šīm atļaujām nebūtu saderīgas ar šo direktīvu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2014. gada 13. marts, *Jetair* un *BTWE Travel4you*, C-599/12, EU:C:2014:144, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Tomēr PVN direktīvas 378. panta 1. punktā paredzētā iespēja ir piešķirta izņēmuma kārtā, piemērojot Pievienošanās akta 151. panta 1. punktu un XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunkta pirmās daļas otro ievilkumu, ja vien tiek ievēroti šajos noteikumos paredzētie nosacījumi. Tādējādi vispirms jāpārbauda šīs atkāpes tvērums, lai noteiktu, vai pamatlietā aplūkotais nodoklis ietilpst tās piemērošanas jomā.
- 39 Interpretējot Savienības tiesību normu, jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un tiesiskā regulējuma, kurā šī norma ir ietverta, mērķi.
- 40 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja Savienības tiesību normu var interpretēt dažādi, priekšroka dodama interpretācijai, kas saglabā tās lietderīgo iedarbību (spriedums, 2018. gada 7. marts, *Cristal Union*, C-31/17, EU:C:2018:168, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Šajā gadījumā, runājot par PVN direktīvas 378. panta 1. punkta formulējumu, kā izriet no šī sprieduma 36. punkta, šī tiesību norma, skatot to kopsakarā ar šīs direktīvas X pielikuma A daļas 2. punktu, ļauj Austrijas Republikai “turpināt uzlikt nodokli” sabiedrisko raidorganizāciju darbībai, izņemot komerciālas raidorganizācijas.

- 42 Tātad saskaņā ar minētās tiesību normas formulējumu Austrijas Republikai nav atļauts ieviest jaunus nodokļus šīm darbībām, bet vienīgi saglabāt nodokļa uzlikšanas sistēmu iepriekšminētajām darbībām, kas jau pastāv (pēc analogijas skat. spriedumu, 2019. gada 2. maijs, *Grupa Lotos*, C-225/18, EU:C:2019:349, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Ciktāl šī tiesību norma konkrēti attiecas uz šo darbību aplikšanu ar nodokli, ko Austrijas Republika veica dienā, kad tā pievienojās Savienībai, šīs aplikšanas ar nodokli noteikumi kopš šī datuma būtībā ir jāatstāj negrozīti, lai uz minēto aplikšanu ar nodokli joprojām attiektos PVN direktīvas 378. panta 1. punktā paredzētā atkāpe.
- 44 Šajā ziņā no Tiesai iesniegtās informācijas izriet, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēta programmu abonentmaksas, 2011. gadā tika grozīts tādējādi, ka turpmāk šī maksa ir jāmaksā ar nosacījumu, ka lietotāja uztveršanas vieta atrodas teritorijā, uz kuru attiecas *ORF* programmu virszemes apraide, pat ja šis lietotājs nav veicis maznozīmīgu savu iekārtu pielāgošanu, lai varētu uztvert *ORF* ciparu televīzijas raidījumus.
- 45 No iesniedzējtiesas norādēm izriet, ka šajos tiesību aktu grozījumos ir ņemti vērā tikai starplaikā notikušie tehnoloģiskie jauninājumi, negrozot iemeslu pienākumam maksāt programmu abonentmaksu salīdzinājumā ar to, kāds tas bija datumā, kad Austrijas Republika pievienojās Savienībai.
- 46 Runājot par PVN direktīvas 378. panta 1. punkta mērķi, kas izriet no šīs direktīvas XII pielikuma, šīs tiesību normas mērķis ir īstenot Austrijas Republikai saskaņā ar Pievienošanās akta 151. panta 1. punktu, skatot to kopsakarā ar šī akta XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunkta pirmās daļas otro ievilkumu, piešķirto atkāpi. No dokumentiem, kuri attiecas uz sarunām pirms Austrijas Republikas pievienošanās Savienībai un uz kuriem atsaucas *GIS*, *ORF*, Austrijas Republika un Eiropas Komisija, izriet, ka Austrijas Republika bija lūgusi piešķirt atkāpi, kas tai ļautu turpināt aplikēt ar PVN sabiedrisko raidorganizāciju darbības, izņemot komerciālas raidorganizācijas, un ka Savienības dalībvalstis ir pievienojušās šim lūgumam.
- 47 Šī sprieduma 41.–46. punktā minētie elementi liek interpretēt PVN direktīvas 378. panta 1. punktu, skatot to kopsakarā ar šīs direktīvas X pielikuma A daļas 2. punktu, tādējādi, ka šī tiesību norma ļauj Austrijas Republikai turpināt aplikēt ar PVN programmu abonentmaksu.
- 48 Šāda interpretācija turklāt ir vienīgā, kas var nodrošināt šīs tiesību normas lietderīgo iedarbību atbilstoši šī sprieduma 40. punktā minētajai judikatūrai.
- 49 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Austrijas Republika dienā, kad tā pievienojās Savienībai, aplika ar PVN sabiedriskas radio un televīzijas organizācijas darbību, izņemot komerciālas radio un televīzijas organizācijas, iekasējot šo nodokli no programmu abonentmaksas. Tātad, tā kā PVN direktīvas 378. panta 1. punktā Austrijas Republikai nav atļauts ieviest jaunus nodokļus, bet vienīgi “turpināt aplikēt ar nodokli” šādas darbības, ja šī tiesību norma tiktu interpretēta tādējādi, ka tā neatļauj iekasēt PVN par programmu abonentmaksu, minētajai tiesību normai zustu jēga.
- 50 Atšķirīgu vērtējumu nevar likt izdarīt 2016. gada 22. jūnija spriedums *Český rozhlas* (C-11/15, EU:C:2016:470, 32. punkts), kurā Tiesa norādīja, ka Sestās direktīvas 13. panta A daļas 1. punkta q) apakšpunktā, kas formulēts identiski PVN direktīvas 132. panta 1. punkta q) apakšpunktam, “[sabiedrisko] radio un televīzijas organizāciju darbības, kas nav komerciāla rakstura [izņemot komerciālas radio un televīzijas organizācijas]”, ir paredzēts atbrīvot no nodokļa tikai ar

nosacījumu, ka šīm darbībām “tiek piemērots PVN” atbilstoši Sestās direktīvas 2. pantam, kas atbilst PVN direktīvas 2. pantam, un ka tādā Sestās direktīvas 13. panta A daļas 1. punkta q) apakšpunktā nevar interpretēt tādējādi, ka tiktu paplašināta pēdējās minētās direktīvas piemērošanas joma.

- 51 Šajā ziņā pietiek atgādināt, ka lietā, kurā pasludināts 2016. gada 22. jūnija spriedums *Český rozhlas* (C-11/15, EU:C:2016:470), Tiesai nebija jāinterpretē tāda atkāpes norma, kāda šajā gadījumā ir PVN direktīvas 378. panta 1. punkts. Šādas tiesību normas būtība ir ieviest izņēmumus no tiesiskā regulējuma, kurā tā ietilpst, piemērošanas jomas. Proti, ar šo tiesību normu atļautā aplikšana ar nodokli nav saskaņota aplikšana ar nodokli, kura būtu PVN direktīvā paredzētās PVN sistēmas neatņemama sastāvdaļa. Gluži pretēji – tajā paredzētā iespēja ļauj Austrijas Republikai saglabāt savu tiesisko regulējumu par attiecīgo pakalpojumu aplikšanu ar nodokli bez tā, ka no tā iespējami izrietošās atšķirības starp Austrijas Republiku un citām dalībvalstīm būtu pretrunā Savienības tiesībām (pēc analogijas skat. spriedumus, 2006. gada 7. decembris, *Eurodent*, C-240/05, EU:C:2006:763, 52. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2014. gada 13. marts, *Jetair* un *BTWE Travel4you*, C-599/12, EU:C:2014:144, 46. un 50. punkts).
- 52 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 378. panta 1. punkts, skatot tos kopsakarā ar Pievienošanās akta 151. panta 1. punktu un XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunkta pirmās daļas otro ievilkumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj, ka Austrijas Republika aplik ar PVN sabiedriskās apraides darbību, ko finansē no likumā noteiktas obligātas nodevas, kuru maksā ikviena persona, kas izmanto radiouztvērēja iekārtu ēkā, kura atrodas teritorijā, ko aptver attiecīgās sabiedriskās raidorganizācijas virszemes apraide, neatkarīgi no tā, vai attiecīgā sabiedriskā apraide ietilpst jēdzienā “pakalpojumu sniegšana par atlīdzību” 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 53 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 378. panta 1. punkts, skatot tos kopsakarā ar akta par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā, 151. panta 1. punkts un XV pielikuma IX daļas 2. punkta h) apakšpunkta pirmās daļas otrais ievilkums

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tie pieļauj, ka Austrijas Republika aplik ar pievienotās vērtības nodokli sabiedriskās apraides darbību, ko finansē no likumā noteiktas obligātas nodevas, kuru maksā ikviena persona, kas izmanto radiouztvērēja iekārtu ēkā, kura atrodas teritorijā, ko aptver attiecīgās sabiedriskās raidorganizācijas virszemes apraide, neatkarīgi no tā, vai attiecīgā sabiedriskā

apraide ietilpst jēdzienā “pakalpojumu sniegšana par atlīdzību” 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē.

[Paraksti]